

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Čj. UOOU-09633/18-25

ROZHODNUTÍ

Předsedkyně Úřadu pro ochranu osobních údajů jako odvolací orgán příslušný podle ustanovení § 10 a § 152 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, rozhodla dne 10. května 2019 podle ustanovení § 152 odst. 6 písm. a), § 152 odst. 5 a § 90 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, takto:

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů čj. UOOU-09633/18-20 ze dne 22. února 2019 se, na základě rozkladu účastníka řízení, XXXXX, se sídlem XXXXX, **zrušuje a věc se vrací správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání.**

Odůvodnění

Na základě kontroly provedené Úřadem pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“) u účastníka řízení, XXXXX, se XXXXX (dále jen „účastník řízení“), ukončené vydáním protokolu o kontrole čj. UOOU-08429/17-33 ze dne 26. června 2018 následně potvrzeným i v rámci řízení o námitkách, a to přípisem předsedkyně Úřadu čj. UOOU-08429/17-36 ze dne 27. září 2018, vydal Úřad rozhodnutí čj. UOOU-09633/18-20 ze dne 22. února 2019 (dále jen „rozhodnutí“).

Rozhodnutím bylo, kromě podání zprávy inspektorce Úřadu a úhrady nákladů řízení, účastníkovi řízení uloženo ve stanovené lhůtě provést tato nápravná opatření:

I. zajistit provedení výmazu osobních údajů týkajících se XXXXX,

II. zajistit právní tituly pro zpracování osobních údajů všech subjektů údajů v souladu s čl. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (dále jen „obecné nařízení“), v případě, že takové zajištění nebude u některého subjektu údajů možné, potom provést výmaz osobních údajů takového subjektu údajů a

III. uzavřít zpracovatelskou smlouvu ve smyslu čl. 28 odst. 3 obecného nařízení se všemi vázanými zástupci ve smyslu § 15 zákona č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, a se všemi dalšími subjekty, které pro účastníka řízení zpracovávají osobní údaje.

Proti rozhodnutí se však účastník řízení ohradil řádným rozkladem, v němž navrhl rozhodnutí zrušit. V této souvislosti především vyjádřil nesouhlas se závěrem, podle něhož má být v postavení správce osobních údajů. Konkrétně uvedl, že pojišťovací zprostředkovatelé (vázaní zástupci) jsou ve smyslu příslušných zákonů samostatnými podnikateli. V době, kdy prvotně oslovují potenciálního klienta, což měl být i aktuální případ, tedy nabízí své zprostředkovatelské služby a jsou v postavení správce osobních údajů. Proto musí mít souhlas oni, nikoli účastník řízení. Zpracovatelem se vázaný zástupce stává až v okamžiku, kdy začne nabízet produkty a služby účastníka řízení, který se tak stává správcem. Ke zpracování však nedochází na základě souhlasu, ale z důvodu uzavírání smlouvy. Ani v této fázi ale účastník řízení nemá zpracovávané osobní údaje k dispozici, ty se k němu dostávají až v momentě případného uzavření smlouvy mezi klientem a smluvním partnerem účastníka řízení. V okamžiku, kdy vázaný zástupce a klient začnou jednat o konkrétním produktu z portfolia účastníka řízení, je správcem smluvní partner účastníka řízení, jelikož ten stanoví účel zpracování. Účastník řízení pak je zpracovatelem a vázaný zástupce má postavení tzv. podzpracovatele, přičemž pro tato zpracování, jelikož se jedná o uzavírání konkrétní smlouvy, není nutný souhlas.

Dále účastník řízení zpochybnil závěry týkající se zpracovatelské smlouvy, a to vzhledem k tomu, že na základě smlouvy o obchodním zastoupení se interní předpisy účastníka řízení stávají součástí smluvních ujednání mezi účastníkem řízení a podřízenými pojišťovacími zprostředkovateli. I přesto účastník řízení uzavírá od listopadu 2018 samostatnou smlouvu o zpracování osobních údajů, jejíž koncept, jak uvedl, zároveň měl postoupit Úřadu, což však, jak je třeba zvláště podotknout, neodpovídá skutečnosti.

Formulář souhlasu se zpracováním osobních údajů použitý ze strany XXXXX při získání osobních údajů stěžovatele nebyl formulářem užívaným samotným účastníkem řízení. Jelikož účastník řízení nedisponuje osobními údaji potenciálních klientů, nelze mu přičítat k tíži pochybení konkrétního podřízeného pojišťovacího zprostředkovatele. Nicméně účastník řízení zavedl pro své spolupracovníky vzor formuláře souhlasu se zpracováním osobních údajů, který zároveň, jak uvedl, měl postoupit Úřadu, což však, jak je třeba zvláště podotknout, neodpovídá skutečnosti.

Odvolací orgán přezkoumal rozhodnutí v celém rozsahu, včetně procesu, který předcházal jeho vydání a nejprve se zabýval argumentací účastníka řízení.

V této souvislosti pak především uvádí, že správcem je podle definice uvedené v čl. 4 bodu 7 obecného nařízení jakýkoli subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů a zpracovatelem podle definice uvedené v čl. 4 bodu 8 obecného nařízení jakýkoli subjekt, který zpracovává osobní údaje pro správce. Plní-li tedy nějaký subjekt, zejména vázaný zástupce ve smyslu zákona č. 170/2018 Sb. určité úkoly pro účastníka řízení spojené se zpracováním osobních údajů, je účastník řízení v postavení správce a subjekt, který pro něj plní úkoly spojené se zpracováním osobních údajů, je v postavení zpracovatele. Účel zpracování je nutno považovat za vymezený prostřednictvím vymezení příslušných úkolů. To, v kterém okamžiku má správce k osobním údajům přístup, je v těchto souvislostech v zásadě nerozhodné, což je možno konstatovat i ohledně postavení vázaných zástupců, resp. jiných obdobných subjektů, jakožto samostatných podnikatelů. Samozřejmě není vyloučeno, že výše uvedené zapojené subjekty budou zároveň ve vztahu k jinému zpracování osobních údajů v odlišném postavení. V této souvislosti však je nutno připomenout, že z praktického hlediska je vyloučeno, aby kdokoli nabízel zprostředkovatelské služby jako takové, a tyto

služby tudíž musí být určitým způsobem specifikovány. Pokud by pak na základě této specifikace bylo jednoznačně vyloučeno poskytování služeb účastníka řízení, resp. toto by bylo zjevně nereálné, bylo by nutno uznat, že pro tento případ účastník řízení není v postavení správce. Naopak, není-li poskytování služeb účastníka řízení zásadně vyloučeno, resp. tyto lze reálně zajistit, je nutno účastníka řízení pokládat za správce. Souhlas tedy musí v tomto druhém případě svědčit účastníkovi řízení. Dále nutno podotknout, že právní titul uvedený v čl. 6 odst. 1 písm. b) obecného nařízení je pro případ předšmluvních jednání aplikovatelný pouze tehdy, byla-li tato jednání zahájena na žádost subjektu údajů a není-li tedy tato podmínka splněna, je nezbytné disponovat jiným právním titulem, představovaným zpravidla souhlasem subjektu údajů.

Účastník řízení proto je povinen vztah vůči zpracovatelům upravit v souladu s čl. 28 obecného nařízení, což samozřejmě je možné i prostřednictvím vztažení platnosti interních předpisů účastníka řízení na zpracovatele, tyto interní předpisy však musí obsahovat náležitosti předepsané ustanovením čl. 28 obecného nařízení. Účastník řízení také musí zajistit, aby nejen on sám, ale i zpracovatelé, kteří plní úkoly pro účastníka řízení spojené se zpracováním osobních údajů, disponovali řádným právním titulem, tedy především řádným souhlasem subjektu údajů. Nutno doplnit, že i kdyby byl v rámci rozkladu předložen řádný koncept smlouvy o zpracování osobních údajů a souhlasu subjektu údajů, bylo by toto možno shledat pouze jako dílčí krok ke splnění předmětných opatření k nápravě. Tato totiž ukládají provést implementaci uložených opatření k nápravě vůči relevantním subjektům.

Argumentaci účastníka řízení tedy odvolací orgán odmítl. Z druhé strany však odvolací orgán po celkovém přezkoumání konstatoval, že nápravné opatření I. rozhodnutí obecně požaduje provést výmaz specifikovaných osobních údajů. Předmětná kontrola pak doložila, že účastník řízení byl ve vztahu k těmto osobním údajům v postavení správce, aniž by disponoval souhlasem subjektu údajů a nesvědčil mu ani jiný právní titul podle § 5 odst. 2 písm. a) až g) zákona č. 101/2000 Sb. Nicméně odůvodnění uvádí, že povinnost provést výmaz se nevztahuje na povinnosti uložené zvláštními zákony. Vysvětlení uvedené v odůvodnění pak je třeba považovat za správné, nicméně nekoresponduje s výrokem I. rozhodnutí. Výrok I. rozhodnutí tedy měl být zaměřen na zpracování osobních údajů pro účely nabízení příslušných služeb, resp. pro účely, k jejichž naplnění je třeba souhlas subjektu údajů.

Nápravné opatření II. rozhodnutí je, jak dále shledal odvolací orgán, z formálního hlediska správné, nicméně je natolik obecné, že bude evidentně problémem na základě zprávy podané účastníkem řízení prověřit úroveň fakticky provedených opatření. Jistou nejasnost pak vyvolává i pasáž odůvodnění rozhodnutí týkající se nápravného opatření II., podle níž *„postavení účastníka řízení jakožto správce osobních údajů nelze chápat generálně, ale pouze ve vztahu k projednávané věci. Z popisu podnikatelské činnosti účastníka řízení je totiž zjevné, že tento se ocitá ve dvojjediném postavení, a to jak správce osobních údajů (pro případy, kde sám určil účel a prostředky zpracování osobních údajů), tak zpracovatel osobních údajů, který osobní údaje subjektů údajů zpracovává pro jiné (např. smluvní spolupráce s jednotlivými pojišťovnami při které dochází k nabízení jejich produktů). V daném případě však bylo kontrolou konstatováno, že účastník řízení se nachází v postavení správce osobních údajů, neboť určil účel a prostředky jejich zpracování (k tomu viz spisový materiál, čj. UOOU-09633/18-3, kontrolní zjištění č. 5).“* Předmětné kontrolní zjištění č. 5 však výslovně konstatuje postavení zpracovatele vůči správci výslovně pouze ohledně společnosti XXXXX., a dále lze totéž vyvodit z kontrolního zjištění č. 6 i vůči XXXXX. V obou těchto případech lze samozřejmě se závěry souhlasit, nicméně není zřejmé, vůči jakým dalším zpracovatelům má být předmětné

nápravné opatření účinné ani vůči jakým osobním údajům je účastník řízení v postavení správce.

Jako formálně správné shledal odvolací orgán i nápravné opatření III. rozhodnutí, nicméně opět je třeba připomenout, že vzhledem k výše uvedenému není jasné, k jakým subjektům se vztahuje, což je problematické i vzhledem k tomu, že se má týkat „*všech dalších subjektů, které pro účastníka řízení zpracovávají osobní údaje*“. I v tomto případě tedy bude evidentně problémem na základě zprávy podané účastníkem řízení prověřit úroveň fakticky provedených opatření.

Z uvedených důvodů tedy odvolací orgán shledal rozhodnutí jako nesprávné a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí. Odvolací orgán pak očekává, že správní orgán prvního stupně nově formuluje nápravné opatření I., a to tak, aby korespondovalo s odůvodněním, které, jak bylo uvedeno výše, odvolací orgán považuje za správné. Co se týče nápravných opatření II. a III., odvolací orgán očekává, že je správní orgán prvního stupně upřesní tak, aby korespondovala s konkrétně zjištěným stavem věci, a to především prostřednictvím předchozí kontroly (sub čj. UOOU-08429/17).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nelze odvolat.

Praha 10. května 2019

otisk úředního razítka

JUDr. Ivana Janů, v. r.
předsedkyně